

Dvojezična osnovna šola Prosenjakovci – Kétnyelvű általános iskola Pártosfalva

Lea Lehner, DOŠ Prosenjakovci – KÁI Pártosfalva, Prosenjakovci

Pogled v zgodovino

Prosenjakovci se nemara ne ponašajo le z najdaljšim enobesednim krajevnim lastnim imenom, temveč tudi z Dvojezično osnovno šolo, ki je odprla svoja vrata prvi šolski dan, 1. septembra leta 1981. To je šola, ki jo obiskujejo učenci slovenske in madžarske narodnosti iz narodnostno mešanega območja naselij Hodoš, Krplivnik, Domanjševci, Ivanjševci, Lončarovci, Središče, Prosenjakovci, Pordašinci, Motvarjevci in Čikečka vas. Prvotno se je imenovala Osnovna šola Bratstvo in enotnost Prosenjakovci – Testvériség Egység Általános Iskola Pártosfalva, ki se je formirala iz: popolne osemletne osnovne šole v Domanjševcih, podružnične šole Hodoš, ki je bila podružnica Osnovne šole Šalovci in podružničnih šol Motvarjevci in Prosenjakovci kot podružnični šoli Osnovne šole Fokovci.

Z nastankom samostojne države Slovenije je šola dobila ime Dvojezična osnovna šola Prosenjakovci in spremenjen šolski okoliš.

Ustanoviteljske pravice za matično šolo in podružnični šoli izvršuje Občinski svet Občine Moravske Toplice. Soustanoviteljica šole je tudi Manjšinska samoupravna narodna skupnost Občine Moravske Toplice.

Model dvojezičnega izobraževanja je bil uveden v osnovno šolo v naših krajih leta 1959 in ravno tekoče leto prirejamo različne dejavnosti ob 50-letnici, ki se bodo začele z osrednjo proslavo v jesenskih mesecih.

Že od začetka šolo družno obiskujejo učenci madžarske in slovenske narodnosti. Pri vseh urah pouka, razen pri učnih urah jezika, se izmenoma uporabljata oba jezika.

Dvojezično izobraževanje ima za osnovo prilagojen predmetnik in učni načrti za osnovno šolo v Republiki Sloveniji. Učni načrti so dopolnjeni s cilji, ki krepijo sožitje med večinskim narodom in narodnostjo ter izbranimi poglavji iz madžarske zgodovine in kulture.

V dvojezičnih šolah sta slovenski in madžarski jezik kot učna jezika enakovredna.

Danes se lahko pokažemo ...

Poleg novosti devetletnega programa smo dvojezične

šole vpeljale še model poučevanja »ena oseba en jezik«. V oddelku sta dve strokovni delavki, ki vsaka pelje vzgojno-izobraževalni program v svojem jeziku. Pri vezavi jezika na osebo vežemo slovenski učni jezik na tisto učiteljico, ki poučuje slovenski jezik na obeh nivojih in tako tudi madžarski jezik. V slednji triadi imajo učenci možnost poslušanja predmeta samo v enem jeziku – ali v madžarskem ali v slovenskem. Potrdilo se je, da takšen način dela prinaša pozitivne rezultate.

Tako kot druge osnovne šole izvajamo tudi druge dejavnosti, kot so: kulturni, naravoslovni in športni dnevi, delovne akcije, ekskurzije, šola v naravi, tečajne oblike plavanja in smučanja, tekmovanja. Le-teh se učenci kljub naši majhnosti uspešno udeležujejo. Ponosni smo na dosežke iz znanja slovenskega, madžarskega in nemškega jezika, matematike, logike, kemije, biologije, zgodovine. Učencem ponujamo tudi bogato paleto interesnih dejavnosti. Že vrsto let se lahko s ponosom pohvalimo z dosežki naše folklorne skupine. Na šoli deluje poleg slovenske dramske skupine tudi madžarska dramska skupina, ki ima mentorja iz Madžarske in se vidno uveljavlja na srečanjih dramskih skupin.

S pomočjo strokovnih delavcev in vrlih učencev smo zaključili bero projektov:

»Zelišča« – z njim se predstavili staršem. Ti so lahko okusili dobrote koprove omake, zeliščne skute, se posladkali z okusno pripravljenimi naravnimi napitki. Bogatejši smo za kakšen nov recept za domačo lekarno, saj smo pripravili mazilo za lajšanje bolečin pri pikih, prav tako se je našel kakšen recept za božanje brbončic.

Projekt: »Od zrnja do krüja«. V njem smo prikazali obdelavo naše majhne njivice na star način: orali in branali s konji; sejali ročno, kljub slabemu vremenu smo najbolj uživali, ko so nam starejši prikazali žetev in tudi sami poskušali narediti snope, vozle in se poskušali v mlačvi.

Voda, vir življenja – učenci so obdelali vodo in njen pomen, problematiko onesnaženja pitne vode, obdelava rezultatov raziskovalnih nalog o okoljskih problemih domačega kraja.

Promet in mi – učenci so ugotavljali, da se z večjo motorizacijo pojavlja velika preobremenjenost posameznih delov prometnic ter vsa večja onesnaženost okolja; kakšen je pomen čistega zraka za življenje živih bitij in zdravje ljudi.

Uporaba slovenskega knjižnega jezika na dvojezičnem območju je bila tema raziskovalne naloge, ki smo si jo zadali skupaj z društvom Vöter.

S pomočjo Heliosovega sklada za ohranjanje čistih slovenskih voda smo bili izbrani, da se obnovi 70 let star šolski vodnjak, ki stoji na dvorišču vrtca v Prosenjakovcih in ob tej priložnosti smo zasnovali Vodno učno pot Prosenjakovci.

Sodelujemo z Zavodom za šolstvo RS Slovenije, saj smo vključeni v razvojno aplikativne projekte od ugotavljanja in zagotavljanja kakovosti v vzgojno-izobraževalnih ustanovah do didaktike ocenjevanja. Nekaj let že uspešno sodelujemo v Mreži učečih se šol.

Da niso pridni samo učenci v šoli, ampak tudi čebelice v čebelnjaku v neposredni bližini šole, je dokaz, da na šoli že od leta 1984 uspešno deluje čebelarški krožek. Mladi čebelarji so začeli delati z dvema AŽ družinama, danes jih štejemo štiri. Čeprav čebele tudi pri nas pikajo, to ne odvrne večino mladih krožkarjev od praktičnega dela v našem čebelnjaku. Prijetni so pogledi na male čebelarje, ko iščejo in opazijo matico, delavke, trote, zalego, matičnike, s prstom polizejo svež med, matični mleček, okusijo cvetni prah in povohajo vosek.

Na podlagi uspehov s čebelarškega področja smo z letom 1999 postali VZORČNI IZOBRAŽEVALNI CENTER za čebelarstvo. S finančno pomočjo občine Moravske Toplice, spretnih rok našega hišnika in učencev je nastal naš novi čebelnjak. Da bi pokazali kaj in kako delamo, smo izdelali program, ki nudi našim obiskovalcem: ogled čebelnjaka v bližini šole, ogled razstave čebelarških pripomočkov in izdelkov, čebelarške delavnice, ogled okoliških zanimivosti, kamor sodijo: romanska rotunda v Selu iz 13. stoletja, župnijska cerkev v Bogojini – Plečnikova umetnina, v Motvarjevcih Voglarjeva koča, v Domanjševcih cerkva sv. Venčeslava, v Krplivniku etnografska zbirka.

Ob koncu šolskega leta se odvija čebelarški tabor Čebelko, kamor pridejo na šolo in tu tudi bivajo učenci iz vse Slovenije. Tabor traja ves teden, učenci pa pridobijo nova znanja in spoznanja o čebelarstvu in o značilnosti krajev, ki so v "glavi Slovenije".

S šolskim letom 2002/03 smo se pridružili mednarodni mreži eko šol. Vsako leto na šoli poteka eko dan, ko se posebej spomnimo na našo eko himno in dejavnosti, da bo naše okolje dlje časa lepo, čisto in urejeno. Tako si prizadevamo za povečanje zavesti o okolju pri učencih, delavcih šole, starših in krajanih; za zmanjšanje količine odpadkov na šoli; za varčevanje z električno energijo in vodo; za ločeno zbiranje odpadkov; za izboljšanje urejenosti šolske okolice in na razne druge naloge.

Aktivni smo tudi na področju mednarodnega sodelovanja. Sodelujemo s pobratenima osnovnima šolama Gornji Senik in Csesztreg iz Republike Madžarske. Sodelovanje poteka tako v pedagoškem smislu kot tudi v smislu sklepanja prijateljskih vezi med učenci in učitelji pobratenih šol.

S sadovi vzgojno-izobraževalnega procesa na šoli smo zadovoljni, saj rezultati dokazujejo, da naši učenci dosegajo enakovredne rezultate z učenci enojezičnih šol v našem okolju.

26. 9. 2008 smo se razveselili naše nove pridobitve, saj smo šolo adaptirali in pridobili več površine ter sodobnejše prostore. Ob tej priložnosti smo spremenili tudi znak šole, na kateri je čebelica, ki jo je narisal naš učenec. Ob

otvoritvi smo pripravili posebni kulturni program, saj smo napisali, uglasbili dvojezični muzikal.

In šolsko leto v številkah: v šolskem letu 2008/2009 je pri nas vpisanih 87 učencev. V sestavi šole delujeta še podružnični šoli Hodoš in Domanjševci. K šoli spadata še vrtca Hodoš in Domanjševci s 14 otroki, 4 vzgojiteljicami. 1. in 2. razred je tako na matični kot na podružničnih šolah kombiniran.

V dokaz, da smo ustvarjalni, je učenec Aleš Jakoša napisal pesem.

*Domov iz šole že hitim,
Ob treh domačo nalogo naredim.
Šport je na urniku vsak dan,
Petice nam daje učitelj Zoran.
Razredničarko radi vsi imamo,
Od nas zahteva, da ne lažemo.
Smejimo se in veselimo,
Enke se prav nič ne bojimo.
Nič nas ne more presenetiti,
Javno želimo veliko nastopati.
Analize delamo pri kemiji,
Kukamo v nebo pri astronomiji.
Od ravnateljice mnogo pohval dobimo,
Vedno nas spodbuja, naj se učimo.
Citre, folklor, čebelarstvo
In dvojezičnost, to je naše bogastvo.*

